

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Національного університету
«Одеська політехніка» 29.05.2024 (протокол № 13).

Введено в дію наказом ректора 31.05.2024 № 39

(в редакції, затвердженій рішенням Вченої ради
Національного університету «Одеська політехніка»

30.06.2026 (протокол № 20). Введено в дію наказом
ректора 02.07.2026 № 59)

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
ТА ЕТИКУ АКАДЕМІЧНИХ ВІДНОСИН**

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про академічну доброчесність та етику академічних відносин (далі – Положення) встановлює базові елементи системи, її цінності, визначає основні принципи та види порушень академічної доброчесності; правові, управлінські та організаційні механізми її забезпечення, заходи реагування на такі порушення у Національному університеті «Одеська політехніка» (далі – Одеська політехніка).

1.2 Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних актів Одеської політехніки.

1.3 Положення спрямоване на запобігання та протидію порушенням академічної доброчесності, створення позитивного й доброчесного освітнього і наукового середовища, утвердження в суспільстві довіри до результатів навчання і наукових (творчих) досягнень, а також формування поваги до честі та гідності людини.

1.4 Положення є складовою нормативної бази системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Одеської політехніки.

1.5 Дія Положення поширюється на суспільні відносини, що виникають у зв'язку з провадженням академічної діяльності, яка охоплює:

- наукову, науково-педагогічну, педагогічну, викладацьку діяльність;
- навчальну діяльність здобувачів освіти;
- освітню діяльність;
- створення, виконання та оцінювання проєктів у сфері освіти і науки;
- створення, рецензування, наукове редагування академічних творів;
- вступні випробування;
- проведення олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань та інших заходів змагального характеру у сфері освіти і науки та участь у таких заходах (далі – конкурси);
- присудження наукових ступенів і ступенів освіти, присвоєння вчених і педагогічних звань, кваліфікаційних категорій;
- здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти;
- здійснення наукової і науково-технічної експертизи.

1.6 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі освіти, учасники конкурсів, інші особи у своїй діяльності зобов'язані дотримуватися основних правил академічної доброчесності, які визначені Розділом II Закону України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням.

1.7 Терміни та визначення, які вживаються в цьому Положенні, визначені Законом України «Про академічну доброчесність».

2 ОСНОВНІ ЦІННОСТІ, ПРИНЦИПИ ТА ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1 Академічна спільнота Одеської політехніки визнає академічну доброчесність засадничою цінністю наукової та освітньої діяльності.

2.2 Освітня, наукова, професійна та творча діяльності учасників освітнього процесу базується на таких цінностях:

- чесності суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами;

- довірі до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів;
- повазі до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінуванні різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб;
- справедливості у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, зокрема створенні справедливих політик закладів освіти, наукових установ, послідовного та неупередженого реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесного оцінювання результатів академічної діяльності;
- відповідальності суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності;
- стійкості у доброчесному провадженні своєї академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до порушення академічної доброчесності та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;
- рішучості у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливості у захисті академічної доброчесності в академічній діяльності.

2.3 Принципами академічної доброчесності є:

- 1) пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення;
- 2) відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них;
- 3) нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушень академічної доброчесності;
- 4) повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність права інтелектуальної власності;
- 5) уникнення конфлікту інтересів.

2.4 Видами порушень академічної доброчесності є:

- *відчуження авторства* – передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його (її) автором;
- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *приписування авторства* – оприлюднення твору, серед авторів якого зазначена особа, яка не брала участі у його створенні;
- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення;
- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів про результати власної академічної діяльності;
- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності;
- *недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом* – оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в

академічному творі чи супровідних матеріалах до нього;

- *недоброчесне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності;
- *несамостійне виконання завдання* – виконання навчального, конкурсного завдання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, із залученням не дозволених для використання джерел інформації, технічних засобів та/або недозвolenної допомоги іншої особи (інших осіб);
- *недозволена допомога* – надання допомоги, не передбаченої умовами навчального, конкурсного завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки результатів академічної діяльності;
- *академічний саботаж* – діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, здобувача освіти, вступника, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності;
- *схилення до порушення академічної доброчесності* – прохання, вмовляння, доручення (вказівка), погроза, примушування, тиск чи будь-яка інша форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності;
- *інституційні порушення академічної доброчесності* – надання або поширення університетом недостовірної інформації про академічну діяльність, а також бездіяльність щодо створення й функціонування системи забезпечення академічної доброчесності, розгляду повідомлень про її порушення, їх виявлення та належного реагування на встановлені факти.

3 ОСНОВНІ ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1 Педагогічні та науково-педагогічні працівники у своїй професійній діяльності зобов'язані дотримуватись таких правил:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;
- перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
- доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;
- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;
- вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених Законом України «Про академічну доброчесність» та цим Положенням;
- забезпечувати прозорість наукового дослідження (з урахуванням визначених законодавством обмежень) шляхом надання (зазначення, повідомлення тощо) достовірної (правдивої) інформації про первинні дані дослідження, використані/застосовані методи, методики, матеріали, обладнання тощо, порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну дослідницьку діяльність;

- аналізувати надійність і достовірність вихідної інформації та раніше отриманих наукових результатів, що використовуються для отримання нових наукових результатів;
- чітко виокремлювати і розмежовувати результати власної наукової діяльності та результати наукової діяльності інших осіб;
- під час створення академічного твору дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- під час оприлюднення результатів досліджень нести відповідальність за їх достовірність і вплив на суспільство;

3.2 Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил:

- виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;
- у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;
- академічний твір здобувача освіти може включати раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

3.3 У разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це в такому творі із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних творів, визначених відповідним суб'єктом академічної діяльності.

Зазначення методики генерування та/або посилання на відповідну програму чи її опис рекомендується здійснювати у формі Стандартизованої декларації використання ШІ, операційний регламент заповнення якої встановлюється Положенням про відповідальне впровадження та використання технологій штучного інтелекту в Національному університеті «Одеська політехніка».

Структура Стандартизованої декларації використання ШІ включає такі елементи:

- інструментарій;
- функціональна роль ШІ;
- ступінь залучення та обсяг внеску;
- методика та техніки взаємодії з системою;
- процедура підсумкової верифікації;
- декларація відповідальності.

4 УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ ПРОЦЕСІВ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1 Управління процесами дотримання академічної доброчесності на рівні Одеської політехніки здійснює перший проректор.

4.2 Контроль за дотриманням цінностей та принципів академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам порушень академічної доброчесності в освітній діяльності та освітньому процесі проводиться в частині:

- проведення навчальних занять;
- виконання здобувачем самостійної роботи та індивідуальних завдань;

- здійсненні практичної підготовки;
- складанні екзаменів, заліків;
- об'єктивного оцінювання;
- підготовці та захисті кваліфікаційних робіт.

4.3 Контроль за дотриманням цінностей та принципів академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам порушень академічної доброчесності при здійсненні наукової діяльності проводиться в частині:

- діяльності наукових журналів університету;
- проведення університетських заходів наукового, науково-методичного і іншого спрямування (конференції, семінари тощо);
- проведення захистів дисертацій на здобуття наукових ступенів;
- захисту прав інтелектуальної власності;
- виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевих бюджетів.

4.4 Контроль за дотриманням цінностей та принципів академічної доброчесності здобувачем вищої освіти на навчальних заняттях, при виконанні завдань поточного (підсумкового) контролю чи під час атестації здійснює викладач/науковий керівник/члени екзаменаційної комісії.

4.5 Контроль за дотриманням цінностей та принципів академічної доброчесності здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти при проведенні публічної презентації та підготовці висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здійснює завідувач кафедри, на якій проводиться публічна презентація наукових результатів дисертації, та рецензенти (експерти).

4.6 Контроль за дотриманням цінностей та принципів академічної доброчесності авторами публікацій у наукових періодичних виданнях Одеської політехніки здійснюють головні редактори, заступники головних редакторів та відповідальні секретарі редакційних колегій відповідних видань.

5 СИСТЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1 Система академічної доброчесності включає в себе наступні складові:

- 1) нормативну базу:
 - Кодекс професійної етики та поведінки працівників Одеської політехніки;
 - Політику відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту;
 - Політику в сфері якості;
 - дане Положення;
 - процедуру перевірки академічних робіт на відсутність ознак порушення доброчесності;
 - Положенням про відповідальне впровадження та використання технологій штучного інтелекту в Національному університеті «Одеська політехніка»;
 - інші нормативні документи та процедури Одеської політехніки, які містять розгляд питань, пов'язаних з дотриманням цінностей, принципів та правил академічної доброчесності;
- 2) структурні підрозділи та уповноважені органи (комісії), які забезпечують популяризацію цінностей, принципів та правил академічної доброчесності, їх впровадження в освітньо-наукову діяльність, здійснюють наглядову та контролюючу функцію, забезпечують розробку і проведення заходів, спрямованих на формування та утвердження культури

академічної доброчесності; забезпечують реагування на факти порушення академічної доброчесності:

- група сприяння академічній доброчесності;
- кафедральні комісії;
- інститутські комісії з етики та управління конфліктами;
- комісія з етики та управління конфліктами університету;
- редакційні ради наукових видань;
- конкурсні комісії;
- Рада з якості;
- Центр із забезпечення якості вищої освіти;
- Вчена рада Одеської політехніки;

3) інформаційну базу, за допомогою якої здійснюється популяризація цінностей, принципів, правил академічної доброчесності та забезпечується своєчасність інформування всіх учасників освітньо-наукової діяльності в Одеської політехніки :

- сторінка вебсайту «Академічна доброчесність»;
- електронна сторінка викладача;
- електронний репозиторій кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти;
- оприлюднення дисертацій;
- сторінка вебсайту «Підвищення кваліфікації»;
- каталог наукових публікацій;
- розміщення в відкритому доступі інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності, які сприяють мінімізації можливостей для порушення академічної доброчесності, розвитку корпоративної культури та підвищенню обізнаності усіх учасників освітнього процесу, вчених щодо цінностей, принципів, правил академічної доброчесності.

Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів та цінностей академічної доброчесності, основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних здійснюється кураторами та завідувачами випускових кафедр /завідувачем ВАД спільно з науково-технічною бібліотекою Одеської політехніки;

4) інструменти контролю дотримання академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності Одеської політехніки:

- перевірка на відсутність ознак порушення академічної доброчесності в навчальних та наукових роботах;
- анкетування стосовно обізнаності з питань академічної доброчесності;
- анкетування стосовно корупційних проявів та запобігання конфлікту інтересів;
- реєстр осіб, які порушили академічну доброчесність;

5) забезпечення академічної доброчесності під час присудження ступенів, присвоєння звань, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій:

- перевірка на предмет наявності ознак порушення академічної доброчесності кожного академічного твору, на підставі чи з урахуванням якого здійснюється присудження наукового (освітньо-творчого) ступеня, ступеня вищої освіти;
- перевірка наявності ознак порушення академічної доброчесності у документах, поданих для присвоєння вченого (педагогічного) звання, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії, обрання дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України.

6) забезпечення академічної доброчесності в управлінні Одеською політехнікою:

– перевірка наявності ознак порушення академічної доброчесності кандидатів на посади першого проректора, проректорів, директорів інститутів, завідувачів кафедр.

6 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1 Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, передбачена Законом України «Про академічну доброчесність» або спеціальними законами.

6.2 Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак:

- 1) обман – свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;
- 2) несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій:
 - порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого;
 - упереджене оцінювання результатів академічної діяльності;
 - застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;
 - надання або отримання незаслуженої переваги;
- 3) бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами;
- 4) привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

6.3 Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення академічної доброчесності, лише у разі встановлення такого факту відповідно до процедур, визначених цим Положенням та чинним законодавством (принцип презумпції академічної доброчесності).

6.4 Відповідальність за дотриманням цінностей, принципів та правил академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на

- здобувачів вищої освіти;
- педагогічних, науково-педагогічних працівників;
- співробітників Одеської політехніки.

6.5 У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства України або чинних нормативних документів Одеської політехніки може бути застосовано одну або декілька санкцій:

6.5.1 до педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників:

- 1) у межах притягнення до академічної відповідальності:
 - заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;
 - позбавлення присудженого наукового (освітньо-наукового, освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
 - виключення зі складу вченої ради, інших колегіальних органів управління закладу освіти, наукової установи з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;
 - позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового (освітньо-творчого) ступеня на строк від одного до трьох років;
 - позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

- позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора наук) на строк від одного до трьох років;

- позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проєктів на строк від одного до трьох років;

- виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого закладом вищої освіти, науковою установою, з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на строк від одного до трьох років;

- проведення додаткової перевірки на відсутність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;

- відкликання з друку робіт, автором яких є порушник, і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності;

- відмови в присвоєнні вченого звання, наукового ступеня тощо;

2) у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:

- догана;

- звільнення;

6.5.2 *до здобувачів вищої освіти:*

1) виховні заходи реагування:

- обов'язкового вивчення навчальної дисципліни, яка забезпечує надання знань стосовно питань з академічної доброчесності;

- усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

- письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

- повторне виконання завдання;

2) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

- повторного вивчення навчальної дисципліни, проходження практики, виконання індивідуальної роботи;

- повторного проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);

- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

- відрахування здобувача вищої освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами);

- позбавлення пільг з оплати навчання та/або інших пільг, наданих закладом освіти, науковою установою, на строк від одного до трьох років;

- позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;

- виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути членом вченої ради на строк від одного до трьох років;

6.5.3 *до вступників, учасників конкурсів:*

- припинення участі у конкурсі;

- скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності).

6.6 Факти порушення академічної доброчесності співробітниками Одеської політехніки виявляються посадовими особами, зокрема керівниками структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових журналів тощо.

6.7 У разі виявлення факту порушення академічної доброчесності при виконанні завдань

поточного (підсумкового) контролю, виконанні курсових робіт, проєктів, кваліфікаційних робіт викладач/керівник роботи зобов'язаний повідомити (у формі службової записки) про зазначений факт порушення завідувача кафедри.

6.8 У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у кваліфікаційній роботі, на підставі якої особі присуджено ступінь вищої освіти, така особа позбавляється відповідного ступеня вищої освіти відповідно до п. 11 цього Положення та норм чинного законодавства.

6.9 Застосування певного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності (за винятком встановленого факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації) здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмови від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеню впливу порушення на репутацію університету, інституту, кафедри, наукової школи тощо;
- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників);
- інших обставин вчинення порушення.

7 ГРУПА СПРИЯННЯ АКАДЕМІЧНІЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ

7.1 Група сприяння академічній доброчесності (далі – Група) – є постійно діючим консультативно-дорадчим органом Національного університету «Одеська політехніка», який створюється з метою формування культури академічної доброчесності, популяризації етичних стандартів академічних відносин, координації профілактичних заходів та сприяння функціонуванню системи забезпечення академічної доброчесності в університеті.

7.2 У своїй діяльності Група керується чинним законодавством України, Статутом Одеської політехніки, іншими внутрішніми нормативними актами Одеської політехніки та рішеннями Вченої ради.

7.3 До складу Групи входять науково-педагогічні, наукові працівники, представники структурних підрозділів, а також представники здобувачів вищої освіти. Персональний склад Групи формується з осіб, які мають бездоганну ділову репутацію, досвід роботи у сфері освіти та розуміння принципів академічної доброчесності.

7.4 Частка представників здобувачів вищої освіти у складі Групи становить не менше 10 відсотків від загальної чисельності її членів.

7.5 Група взаємодіє з Центром із забезпечення якості вищої освіти, Радою з якості, кафедральними комісіями з доброчесності, інститутськими комісіями з етики та управління конфліктами, науково-технічною бібліотекою та іншими структурними підрозділами університету.

7.6 Персональний склад Групи затверджується наказом ректора строком на два роки.

7.7 Організаційною формою роботи Групи є засідання, які проводяться відповідно до плану роботи або за потреби. Засідання можуть проводитися в очній, дистанційній або змішаній формі.

7.8 Засідання Групи є правомочним за участю не менше половини її складу. Рішення

ухвалюються простою більшістю голосів присутніх членів та оформлюються протоколом.

7.9 Голова Групи щорічно звітує про результати діяльності перед Радою з якості та Вченою радою Одеської політехніки.

7.10 Основні завдання та повноваження Групи:

- 1) підвищення обізнаності учасників освітнього процесу щодо цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- 2) популяризація академічної доброчесності та етики академічних відносин як складової корпоративної культури університету;
- 3) підготовка пропозицій щодо вдосконалення внутрішніх нормативних актів університету з питань академічної доброчесності;
- 4) проводить навчання з академічної доброчесності, зокрема, з академічного письма;
- 5) сприяння впровадженню сучасних механізмів запобігання академічному плагіату, фабрикації, фальсифікації та іншим порушенням академічної доброчесності;
- 6) організація та проведення семінарів, тренінгів, консультацій, інформаційних кампаній з питань академічної доброчесності;
- 7) надання методичної та консультативної допомоги структурним підрозділам університету;
- 8) проведення моніторингу стану дотримання принципів академічної доброчесності та підготовка рекомендацій за його результатами;
- 9) приймання, реєстрація, попередній розгляд звернень, заяв, повідомлень та пропозицій учасників освітнього процесу з питань академічної доброчесності, надання роз'яснень заявникам та направлення звернень за належністю до відповідних комісій Одеської політехніки;
- 10) узагальнення практики розгляду звернень та підготовка пропозицій щодо усунення причин порушень академічної доброчесності;
- 11) підготовка щорічного аналітичного звіту щодо стану академічної доброчесності в університеті.

7.11 Звернення до Групи можуть подаватися здобувачами освіти, працівниками університету та іншими зацікавленими особами у письмовій або електронній формі (на пошту mail@op.edu.ua). Анонімні звернення розглядаються у випадках, якщо наведена в них інформація містить конкретні дані, що можуть бути перевірені.

7.12 Група не встановлює факту порушення академічної доброчесності та не застосовує санкцій. Такі питання вирішуються уповноваженою комісією відповідно до цього Положення.

8 КОМІСІЇ З ДОБРОЧЕСНОСТІ

8.1 Кафедральна комісія з доброчесності створюється розпорядженням завідувача кафедри терміном на один навчальний рік з метою вчасного та неупередженого реагування на будь-які ознаки порушення академічної доброчесності.

До складу такої комісії входять не менш ніж три викладача кафедри, які мають науково-педагогічний стаж роботи не менш ніж п'ять років.

Основні завдання кафедральних комісій:

- розгляд заяв здобувачів з питань оцінювання їх академічних та навчальних робіт, організації і проведення поточного і підсумкового контролю;
- розгляд заяв викладачів стосовно наявності ознак порушень академічної доброчесності здобувачами;
- визначення та рекомендації щодо застосовування до здобувачів освіти заходів реагування на порушення ними академічної доброчесності в межах чинного законодавства.

Кафедральна комісія розглядає подану заяву і протягом 5-ти робочих днів від дня її подачі приймається відповідне рішення, яке повідомляють заявнику.

8.2 Комісія з доброчесності для розгляду результатів перевірки та оцінювання кваліфікаційних робіт здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти створюється за ініціативи гаранта освітньої програми.

До складу такої комісії входить гарант та рецензенти роботи. Висновки за результатами оцінювання щодо наявності/відсутності в роботі ознак плагиату, фабрикації або фальсифікацій долучаються до особової справи здобувача.

8.3 Комісія з малого захисту кваліфікаційних робіт здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти створюється розпорядженням завідувача кафедри на період підготовки до захисту робіт здобувачів. Комісія уповноважена оцінити готовність кваліфікаційної роботи та здобувача освіти до її публічного захисту перед екзаменаційною комісією. Всі повноваження комісії в частині аналізу звіту за результатами перевірки кваліфікаційної роботи на дотримання норм академічної доброчесності та результатів за зробленими висновками, визначені Положенням про кваліфікаційні роботи здобувачів ступеня бакалавра та магістра (п. 10.4).

8.4 Організаційною формою роботи комісії з доброчесності є засідання.

8.5 Засідання комісії з доброчесності вважається правомочним у разі, якщо участь в її роботі приймає не менше двох третин членів правомочним

8.6 Рішення комісії приймаються більшістю голосів та оформлюються відповідним протоколом, який підписує голова комісії та секретар.

8.7 У разі незгоди з рішенням комісії, особа може подати апеляційну заяву до інститутської комісії з етики і управління конфліктами.

9 ІНСТИТУТСЬКІ КОМІСІЇ З ЕТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ

9.1 Інститутська комісія з етики та управління конфліктами (далі – Інститутська комісія) забезпечує вирішення конфліктних ситуацій та розгляд звернень всіх учасників освітнього процесу на рівні навчально-наукового інституту.

9.2 Головою Інститутської комісії є директор навчально-наукового інституту.

9.3 До складу Інститутської комісії входять представники НПП кафедр навчально-наукового інституту у кількості не менше одного представника від кафедри, голова студентського самоврядування інституту та голова профспілкової організації інституту.

9.4 Склад комісії затверджується наказом ректора. Термін повноважень інститутської комісії – один навчальний рік.

9.5 Залежно від специфіки питання, що розглядається, до роботи комісії можуть залучатися додаткові члени з числа працівників кафедр Одеської політехніки.

9.6 Основні завдання Інститутської комісії:

- впровадження та підтримки принципів і правил академічної доброчесності та етичних норм безпосередньо серед НПП та здобувачів вищої освіти навчально-наукового інституту;
- вирішення конфліктних ситуацій щодо встановлених фактів порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу навчально-наукового інституту під час здійснення освітньо-наукової діяльності;
- вживання заходів для недопущення надмірного навчального навантаження здобувачів освіти, контроль за забезпеченням відповідності обсягу і рівня складності завдань для самостійної роботи часу, відведеному навчальним планом на її виконання;
- розгляд апеляцій здобувачів щодо рішень комісій з доброчесності;

– розгляд заяв щодо оскарження рішень про встановлення обсягів академічної різниці.

9.7 Розгляд будь-якого з питань відповідно п 9.6 даного Положення або іншої конфліктної ситуації (апеляцій) ініціюється на підставі письмової заяви здобувача або працівника навчально-наукового інституту з аргументованим викладенням питання.

9.8 Заява розглядається Інститутською комісією і протягом п'яти робочих днів від дня її подачі приймається відповідне рішення, яке доводиться до заявника.

9.9 На засідання Інститутської комісії запрошуються заявник/та особа, відносно якої розглядається питання. Повідомлення про час і місце розгляду повідомляється заявнику не пізніше ніж за три робочі дні до дати розгляду питання.

9.10 Рішення Інститутської комісії приймаються більшістю голосів та оформляються відповідним протоколом, який підписує голова та секретар.

9.11 Засідання Інститутської комісії вважається правомочним у разі, якщо участь в її роботі приймає не менше двох третин членів.

10 УНІВЕРСИТЕТСЬКА КОМІСІЯ З ЕТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ

10.1 Університетська комісія з етики та управління конфліктами університету (далі – Комісія з етики) виконує наглядову та контролюючу функцію з питань дотримання учасниками освітнього процесу норм і принципів академічної доброчесності, етики та вирішує конфліктні ситуації, які виникають під час провадження освітнього процесу між його учасниками.

10.2 Комісія з етики уповноважена:

– розглядати апеляційні заяви здобувачів щодо рішень про відрахування за невиконання індивідуального навчального плану до закінчення строку підсумкового контролю поточного навчального періоду або до строку початку атестації здобувачів, якщо таке невиконання є наслідком обставин непереборної сили.

– встановлювати факти порушення академічної доброчесності відповідно до процедур п. 11 цього Положення;

– встановлювати факти недоброчесного використання ШІ із залученням членів Експертної ради з питань штучного інтелекту.

10.3 Комісія з етики створюється наказом ректора терміном на три роки.

10.4 Комісію з етики очолює перший проректор. До її складу входять: проректор з наукової роботи, завідувач відділу аспірантури та докторантури, уповноважена особа з питань запобігання та протидії корупції, начальник науково-дослідної частини, начальник центру із забезпечення якості вищої освіти, начальник навчально-методичного відділу, голова Ради з якості, директори навчально-наукових інститутів, начальник юридичного відділу, голова профспілкового комітету працівників, голова студентського самоврядування, голова профспілкового комітету студентів.

10.5 Організаційною формою роботи Комісії з етики є засідання. Засідання проводяться у строки, які встановлюються виробничою необхідністю.

10.6 Засідання Комісії з етики вважається правомочним у разі, якщо участь у ньому приймає не менше двох третин членів. Рішення Комісії з етики вважається прийнятим, якщо воно підтримано простою більшістю голосів її членів відкритим голосуванням.

10.7 Підставою для розгляду конфліктної ситуації є заява, що містить аргументований виклад суті конфліктної ситуації. Якщо заява не відповідає зазначеним вимогам, перший проректор має право залишити її без розгляду, про що повідомляє заявника.

10.8 Перший проректор розглядає подану заяву протягом п'яти робочих днів. За результатами розгляду заяви перший проректор приймає рішення про передачу питання на розгляд Інститутської комісії з етики або про розгляд питання на засіданні Комісії з етики.

10.9 За рішенням голови комісії з етики до її роботи можуть додатково долучатися інші співробітники та здобувачі вищої освіти (представники студентського самоврядування) Одеської політехніки. До роботи комісії можуть долучатися зовнішні експерти.

10.10 Комісія з етики розглядає заяву, прийняту до розгляду, та вивчає подані матеріали протягом 30 календарних днів. Не пізніше ніж за три робочі дні до дати її розгляду Комісія надсилає особі, стосовно якої надійшла заява, її копію та повідомляє про дату, час і місце розгляду.

10.11 До роботи комісії з етики не може бути долучена особа, яка має конфлікт інтересів.

10.12 У разі незгоди з висновком комісії з етики, заявник має право оскаржити це рішення, подавши заяву про свою незгоду з рішенням Комісії з етики на корпоративну електронну пошту ректора.

10.13 У цьому випадку для розгляду апеляції створюється Апеляційна комісія, склад і термін роботи якої затверджується наказом ректора. Рішення Апеляційної комісії щодо розгляду апеляційної заяви є остаточним і оскарженню не підлягає.

11 ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СКАРГ/ПОВІДОМЛЕНЬ ЩОДО ФАКТІВ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ, ФАБРИКАЦІЇ, ФАЛЬСИФІКАЦІЇ

11.1 Загальні положення

11.1.1 Цей Порядок визначає:

–процедуру розгляду Національним університетом «Одеська політехніка» (далі – Одеська політехніка), зокрема Комісією з етики та управління конфліктами Одеської політехніки (далі – Комісія), скарг/повідомлень щодо наявності у захищених в Україні працівниками та здобувачами Одеської політехніки дисертаціях на здобуття наукових ступенів доктора філософії, кандидата наук, доктора наук та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

–порядок звернення Одеської політехніки до Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) про позбавлення особи наукового ступеня доктора (кандидата) наук у випадку виявлення в дисертації, наукових публікаціях, зарахованих за її темою, порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

–процедуру скасування рішення разової ради, утвореної Вченою радою Одеської політехніки про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

–процедуру скасування Одеською політехнікою рішення екзаменаційної комісії про присудження освітнього ступеня бакалавра або магістра у зв'язку з виявленням у кваліфікаційній роботі фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

11.1.2 Одеська політехніка розглядає скарги/повідомлення щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про академічну доброчесність», Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р., № 1197 (далі – Порядок 1197), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (далі – Порядок 44); Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня

2021 р. № 897 (далі – Порядок 897), цього Порядку.

11.1.3 Одеська політехніка розглядає питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у випадках, визначених пунктом 47 Порядку 44.

11.1.4 Одеська політехніка розглядає питання щодо припинення дії рішення екзаменаційної комісії про присудження ступеня вищої освіти у зв'язку з виявленням у кваліфікаційній роботі фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації відповідно до четвертого абзацу частини другої статті 6 Закону України «Про вищу освіту».

11.1.5 Одеська політехніка розглядає скарги/повідомлення щодо наявності фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертаціях та/або наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертаційного дослідження, за результатами захисту яких в спеціалізованих вчених радах Одеської політехніки видано диплом доктора (кандидата) наук, та, у разі виявлення фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, звертається до МОН про позбавлення особи наукового ступеня.

Одеська політехніка не розглядає скарги/повідомлення про наявність фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертації (наукових публікаціях, зарахованих за її темою), кваліфікаційних роботах щодо якої (яких) вже було прийняте рішення про прийняття скарги/повідомлення до розгляду або є рішення суду, що набрало законної сили, яким підтверджено/не підтверджено факт академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у відповідній дисертації та/або наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертаційного дослідження.

Одеська політехніка не розглядає звернення скарги/повідомлення про наявність фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в дисертації, наукових публікаціях, зарахованих за її темою, щодо якої (яких) МОН прийнято рішення про скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук, про позбавлення наукового ступеня, про скасування рішення відповідної ради про присудження наукового ступеня та визнання відповідного диплома недійсним у зв'язку із добровільною відмовою особи від наукового ступеня.

11.1.6 Скарга/повідомлення щодо наявності у дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора (кандидата) наук та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації може бути подана до Одеської політехніки будь-якою особою, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності.

Скарга/повідомлення щодо наявності у кваліфікаційній роботі здобувачів першого(бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації може бути подана до Одеської політехніки будь-якою фізичною (юридичною) особою. Структура скарги наведена в додатку А.

Анонімні повідомлення не підлягають розгляду.

11.1.7 У скарзі/повідомленні щодо наявності фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертаціях та/або наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертаційного дослідження, кваліфікаційних роботах (далі – скарга/повідомлення) зазначається:

1) найменування органу, до якого подається;

2) прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) особи (повне найменування юридичної особи), яка подає скаргу/повідомлення (далі – скаржник), її контактні дані (адреса, номер телефона, адреса електронної пошти);

3) бібліографічний опис дисертації, за результатами захисту якої було видано відповідний диплом, та/або наукових публікацій, у яких висвітлені наукові результати дисертаційного дослідження, (бібліографічний опис кваліфікаційної роботи); про наявність у якій (яких) порушення академічної доброчесності подається скарга/повідомлення; контактні дані автора дисертації (за наявності такої інформації в особі, яка подає скаргу/повідомлення);

4) посилання на вимоги, чинні на момент захисту дисертаційного дослідження (кваліфікаційної роботи), порушення яких виявлено заявником (із зазначенням назви та статей (пунктів) відповідного акту);

5) бібліографічний опис джерел неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання та/або інформацію, яка підтверджує факт фабрикації, фальсифікації;

6) URL-адреса вебсторінки офіційного вебсайту Одеської політехніки, спеціалізована вчена рада (разова спеціалізована вчена рада, екзаменаційна комісія) якого прийняла рішення про присудження наукового (освітнього) ступеня, де розміщено електронний примірник дисертації (кваліфікаційної роботи), про наявність у якій порушення академічної доброчесності подається скарга/повідомлення; та/або URL-адреси сторінок офіційних вебсайтів, де розміщені наукові публікації, зараховані за темою дисертації, про наявність у яких порушення академічної доброчесності подається скарга/повідомлення;

7) URL-адреса вебсторінки офіційного вебсайту, де розміщено в електронній формі джерело неправомірного використання (за твердженням скаржника) наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання або копія такого джерела (далі – джерело неправомірного використання).

У випадку розміщення джерела неправомірного використання за URL-адресою вебсторінки іншого, ніж офіційний, вебсайту таке джерело повинно містити:

- твір (або його копію) іншого автора (авторів), ніж особа, щодо порушення якою академічної доброчесності подано скаргу/повідомлення;
- вказівку на авторство такого твору;
- вказівку на дату підписання до друку твору (якщо видання, де розміщено твір, її містить) або дату оприлюднення твору, створеного автором (авторами) для розміщення на вебсайті;
- вихідні відомості видання твору (або титульну сторінку рукопису дисертації, першу і другу сторінки автореферату);
- зміст видання твору (або рукопису дисертації).

Для публікації, створеної автором (авторами) для розміщення на вебсайті, вимоги абзаців шостого-сьомого цього підпункту не застосовуються.

У разі невиявлення скаржником розміщення джерела неправомірного використання у мережі Інтернет до Одеської політехніки надається примірник такого джерела або його електронна копія, про що зазначається у скарзі/повідомленні. Примірник такого джерела або його електронна копія мають відповідати вимогам, встановленим абзацами третім-сьомим підпункту 11.1.7.

У випадку надання електронної копії у скарзі/повідомленні має бути зазначено, що вона ідентична примірнику джерела неправомірного використання. Доведення ідентичності примірнику електронної копії джерела неправомірного використання покладається на скаржника;

8) підпис особи, яка подала скаргу/повідомлення, та дата підписання скарги. До скарги/повідомлення додаються:

- порівняльна таблиця в електронній формі із наведенням фрагментів дисертації та/або наукових публікацій, зарахованих за її темою, та відповідних фрагментів опублікованих текстів

інших авторів без зазначення авторства (та/або відомостей про вигадування фактів чи даних, зміну чи модифікацію вже наявних даних у межах наукових досягнень) – у вигляді файлів форматів PDF і DOCX; форма порівняльної таблиці наведена в додатку Б;

– електронні копії дисертації та/або наукових публікацій, зарахованих за темою дисертаційного дослідження, про наявність у яких порушення академічної доброчесності подається скарга/повідомлення, – у машиночитаному форматі PDF (OCR);

– примірники або електронні копії джерел неправомірного використання у машиночитаному форматі PDF (OCR).

Під машиночитаним форматом для цілей Порядку розуміється формат електронної інформації, структурований таким чином, що дає змогу ідентифікувати, перетворювати та отримувати конкретні дані, включаючи окремі факти та їх внутрішню структуру, без участі людини.

11.1.8 Скарга/повідомлення надсилається в електронній формі з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, на офіційну адресу електронної пошти Одеської політехніки.

Датою надходження скарги/повідомлення є дата її реєстрації загальним відділом Одеської політехніки.

У випадку додання до скарги/повідомлення, поданої в електронній формі, примірника публікації, про що було зазначено у скарзі/повідомленні, датою надходження до Одеської політехніки скарги/повідомлення є дата надходження останнього документа.

11.1.9 Скарга/повідомлення, що містить приниження честі і гідності особи або виражені у непристойній формі висловлювання, а також анонімне повідомлення не підлягають розгляду. Звинувачення автора наукових досягнень у порушенні академічної доброчесності не можуть розглядатися як умисне приниження честі і гідності особи.

11.1.10 Скарга/повідомлення реєструється загальним відділом Одеської політехніки.

Про надходження скарги/повідомлення загальний відділ Одеської політехніки невідкладно повідомляє першого проректора.

За дорученням першого проректора, уповноважена особа з питань запобігання та протидії корупції Одеської політехніки здійснює перевірку поданої скарги/повідомлення на відповідність вимогам підпункту 11.1.7 та надає результати перевірки першому проректору у строк до десяти робочих днів (для розгляду скарг щодо кваліфікаційних робіт – до п'яти) від дати надходження.

11.1.11 Комісія з етики у строк до п'яти робочих днів з дня отримання результатів перевірки уповноваженою особою приймає рішення:

а) у разі невідповідності скарги/повідомлення вимогам пунктів підпункту 11.1.7 – про залишення скарги/повідомлення без розгляду;

б) у разі відповідності скарги/повідомлення вимогам пунктів підпункту 11.1.7 – про прийняття скарги/повідомлення до розгляду.

11.1.12 У разі залишення Комісією з етики скарги/повідомлення без розгляду скажник інформується про прийняте рішення та його підстави.

11.1.13 У разі прийняття Комісією з етики до розгляду скарги/повідомлення копія скарги/повідомлення протягом п'яти робочих днів з дати прийняття її до розгляду оприлюднюється на вебсайті Одеської політехніки на сторінці Комісії з етики.

11.1.14 У разі прийняття Комісією з етики до розгляду скарги/повідомлення до розгляду перший проректор призначає склад уповноваженої групи із числа членів Комісії для здійснення перевірки викладених у скарзі/повідомленні (або матеріалах щодо виявлених порушень, визначених підпунктом 11.1.7) відомостей щодо наявності у дисертації (та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату,

фабрикації, фальсифікації у строк до шести місяців з дня прийняття її до розгляду Комісією з етики.

Розгляд скарги/повідомлення стосовно можливих фактів порушення в кваліфікаційних роботах здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти розглядається протягом місяця з дня прийняття її до розгляду Комісією з етики.

Відкликання скарги/повідомлення не є підставою для припинення її розгляду.

Уповноважена група може ініціювати призначення Комісією з етики експертизи (на предмет порушення академічної доброчесності) з одночасним визначенням фахівця (фахівців), якому (яким) доручається проведення експертизи.

11.1.15 У межах строку, визначеного підпунктом 11.1.14, уповноважена група Комісії з етики передає першому проректору звіт перевірки відомостей щодо наявності у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, кваліфікаційній роботі фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації з результатами проведеного аналізу виявлених за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання та/або результатами проведеного аналізу доказів, які підтверджують факт фабрикації, фальсифікації (далі – матеріали перевірки).

11.2 Розгляд скарги/повідомлення щодо порушень академічної доброчесності Комісією з етики

11.2.1 Перший проректор, отримавши від уповноваженої групи матеріали перевірки, передає їх протягом трьох робочих днів на ознайомлення членам Комісії з етики та визначає доповідача зі складу Комісії з етики. Доповідач за результатами вивчення матеріалів перевірки подає першому проректору мотивований проєкт рішення Комісії з етики.

11.2.2 Якщо матеріалів перевірки скарги/повідомлення недостатньо для її розгляду по суті, доповідач подає до Комісії з етики мотивоване звернення щодо необхідності здійснення додаткового аналізу обставин або проведення експертизи.

Комісія з етики на найближчому засіданні:

- у разі визнання звернення обґрунтованим приймає рішення про здійснення додаткового аналізу або проведення експертизи;
- у разі визнання звернення необґрунтованим приймає рішення про заміну доповідача.

Перший проректор у строк до п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання від доповідача проєкту рішення скликає засідання Комісії з етики для розгляду скарги/повідомлення (для розгляду скарг щодо кваліфікаційних робіт – до п'яти).

У випадку неможливості або неналежного виконання доповідачем своїх обов'язків Комісія з етики на найближчому засіданні приймає рішення про заміну доповідача.

У разі отримання повідомлення про можливі порушення у кваліфікаційних роботах перший проректор контролює і корегує роботу розгляду скарги для дотримання термінів розгляду відповідно до п. 11 Порядку 897.

11.2.3 Інформація про дату, час і місце розгляду скарги/повідомлення на засіданні Комісії з етики, а також проєкт рішення Комісії з етики та результати проведеного аналізу у разі виявлення за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання та/або результатами проведеного аналізу доказів, які підтверджують (у разі наявності) факт фабрикації, фальсифікації, представлені у вигляді порівняльної таблиці, не пізніше ніж за десять днів до дати проведення засідання Комісії з етики надсилаються електронною поштою скаржнику та особі, стосовно дисертації та/або наукових публікацій чи кваліфікаційної роботи якої розглядається скарга/повідомлення, якщо відомо про

спосіб зв'язку з особою.

Інформація про дату, час і місце розгляду скарги/повідомлення на засіданні Комісії з етики у той самий строк оприлюднюється на вебсайті Одеської політехніки.

Участь зазначених осіб у засіданні Комісії з етики не є обов'язковою. Вказані особи вважаються повідомленими про дату, час і місце засідання з дня, наступного за днем оприлюднення відповідної інформації на вебсайті Одеської політехніки.

11.2.4 Скаржник та особа, стосовно дисертації (кваліфікаційної роботи) та/або наукових публікацій якої розглядається скарга/повідомлення, особисто та/або через своїх уповноважених осіб (представників) мають право:

1) після дати прийняття до розгляду скарги/повідомлення Комісії з етики та не пізніше дня, наступного за днем оприлюднення Одеською політехнікою повідомлення про дату розгляду на засіданні Комісії з етики, подавати письмові пояснення стосовно інформації у скарзі/повідомленні щодо наявності у дисертації (кваліфікаційній роботі) та/або наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, а також будь-які документи та матеріали в електронній формі (у машиночитаному форматі) на спростування (підтвердження) викладених у скарзі доводів або відмовитися від надання будь-яких пояснень;

2) подавати заяви про відвід члена Комісії з етики.

11.2.5 Комісія з етики розглядає скаргу/повідомлення на своєму засіданні у порядку, визначеному «Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин», з урахуванням особливостей, визначених цим Порядком.

Засідання Комісії з етики складається з відкритої та закритої частин.

11.2.6 Скаржник та особа, стосовно дисертації (кваліфікаційної роботи) та/або наукових публікацій якої розглядається скарга/повідомлення, їхні уповноважені особи (представники) мають право бути присутніми під час розгляду скарги/повідомлення Комісії з етики на відкритій частині засідання.

На запрошення Комісії з етики можуть бути присутні інші особи.

11.2.7 У разі наявності у члена Комісії з етики реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду скарги/повідомлення на засіданні Комісії з етики, за рішенням Комісії з етики він відводиться від відповідного розгляду.

Рішення про відвід члена Комісії з етики приймається на підставі письмової заяви особи, яка має право бути присутньою на засіданні, або заяви про самовідвід члена Комісії з етики. Заява подається до початку розгляду скарги/повідомлення на засіданні Комісії з етики.

Член Комісії з етики не бере участь у вирішенні питання щодо власного відводу або самовідводу.

11.2.8 Комісія з етики починає розгляд з доповіді доповідача, який викладає підстави прийняття матеріалів до розгляду, встановлені та досліджені обставини, висновок по суті питання.

Особи, визначені підпунктом 11.2.6, надають пояснення, відповідають на запитання за умови надання їм слова головуючим на засіданні. Комісія з етики може прийняти мотивоване рішення про позбавлення права участі в засіданні Комісії з етики тих осіб, які перешкоджають його проведенню.

11.2.9 Будь-які документи чи свідчення про наявність або відсутність у дисертації (кваліфікаційній роботі) та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації не є вирішальними, не мають наперед визначеного значення для Комісії з етики і враховуються в сукупності з іншими

документами та матеріалами при прийнятті рішень відповідно до цього Порядку.

11.2.10 За наслідками розгляду скарги/повідомлення Комісія з етики на закритій частині засідання приймає одне з таких рішень:

1) про внесення на розгляд Вченої ради Одеської політехніки подання про наявність у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації на здобуття відповідного наукового ступеня (у кваліфікаційній роботі) фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

2) про внесення на розгляд Вченої ради Одеської політехніки подання про відсутність у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації на здобуття відповідного наукового ступеня (у кваліфікаційній роботі), фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Подання готується Комісією з етики та повинно включати: результати здійсненого аналізу доказів, які підтверджують факт фабрикації, фальсифікації; результати проведеного аналізу виявлених за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання; посилання на норми законодавства.

Подання вноситься Комісією з етики на розгляд Вченої ради Одеської політехніки у строк до десяти робочих днів від дня прийняття рішення Комісією з етики.

Рішення Комісії з етики у той самий строк оприлюднюється на вебсайті Вченої ради Одеської політехніки.

11.3 Прийняття рішення Вченою радою Одеської політехніки за поданням Комісії з етики

11.3.1 Подання Комісії з етики розглядається на засіданні Вченої ради Одеської політехніки.

11.3.2 Інформація про дату, час і місце проведення засідання Вченої ради Одеської політехніки для розгляду подання Комісії з етики повідомляється не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дати проведення засідання скажнику та особі, стосовно дисертації (кваліфікаційної роботи) та/або наукових публікацій якої розглядається скарга/повідомлення, якщо відомо про спосіб зв'язку з особою, та оприлюднюється на вебсайті Одеської політехніки. Участь зазначених осіб і представника закладу у засіданні Вченої ради Одеської політехніки не є обов'язковою.

11.3.3 Присутні особи, визначені підпунктом 11.3.2, надають пояснення, відповідають на запитання за умови надання їм слова головуючим на засіданні Вченої ради.

11.3.4 Вчена рада Одеської політехніки може прийняти мотивоване рішення про позбавлення права участі в засіданні Вченої ради Одеської політехніки тих осіб, які перешкоджають його проведенню.

11.3.5 Питання відводу та самовідводу у разі наявності у члена Вченої ради Одеської політехніки реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду подання, визначаються відповідно до пункту 11.2.7.

11.3.6 Вчена рада Одеської політехніки за результатами розгляду подання Комісії з етики щодо присудженого ступеня доктора філософії приймає одне з таких рішень:

1) про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

2) про залишення рішення разової ради в силі.

11.3.7 Вчена рада Одеської політехніки за результатами розгляду подання Комісії з етики щодо присудженого наукового ступеня доктора (кандидата) наук приймає одне з таких рішень:

1) про виявлення в дисертації, за якою присуджено науковий ступінь доктора (кандидата) наук, та/або наукових публікаціях, зарахованих за її темою, порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та звернення до МОН про позбавлення особи відповідного наукового ступеня;

2) про невиявлення в дисертації, за якою присуджено науковий ступінь доктора (кандидата) наук, та/або наукових публікаціях, зарахованих за її темою, порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

11.3.8 Вчена рада Одеської політехніки за результатами розгляду подання Комісії з етики щодо присудженого ступеня бакалавра або магістра приймає одне з таких рішень:

1) про припинення дії рішення екзаменаційної комісії про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації (за наявності) у зв'язку з виявленням у кваліфікаційній роботі фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

2) про залишення рішення екзаменаційної комісії в силі.

11.3.9 Протягом п'яти робочих днів з дати прийняття рішення Вченої ради Одеської політехніки оприлюднюється на вебсайті Одеської політехніки та доводиться до відома скаржника та особи, стосовно дисертації (кваліфікаційної роботи) та/або наукових публікацій якої розглядалася скарга/повідомлення, якщо спосіб зв'язку з такою особою відомий.

11.3.10 Рішення Вченої ради Одеської політехніки про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації повинно включати застосування обмежень, передбачених частиною шостою статті 6 Закону України «Про вищу освіту».

11.3.11 Рішення Вченої ради Одеської політехніки про скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації доводиться до відома МОН і технічного адміністратора Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

У випадку, якщо рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії було затверджене рішенням МОН, копія рішення Вченої ради Одеської політехніки про його скасування надсилається протягом трьох робочих днів до МОН.

11.3.12 Рішення Вченої ради Одеської політехніки про припинення дії рішення екзаменаційної комісії про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації (за наявності) у зв'язку з виявленням у кваліфікаційній роботі фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації доводиться до відома МОН і технічного адміністратора Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

11.3.13 Копія рішення Вченої ради Одеської політехніки про виявлення в дисертації, за якою було присуджено науковий ступінь доктора (кандидата) наук, та/або наукових публікаціях, зарахованих за її темою, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, надсилається до МОН разом із супровідним листом і зверненням про позбавлення відповідного наукового ступеня.

У зверненні зазначаються результати проведеного аналізу доказів, які підтверджують факт фабрикації, фальсифікації та/або результати аналізу виявлених за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання, посилання на норми законодавства.

11.3.14 Витрати, понесені Одеською політехнікою під час перевірки скарги/повідомлення, що виявилася завідомо безпідставною або містила завідомо неправдиві відомості, можуть бути стягнуті з особи, яка подала скаргу/повідомлення, у судовому порядку.

11.3.15 Рішення Вченої ради Одеської політехніки може бути оскаржене в судовому порядку.

12 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Зміни до Положення вносяться шляхом затвердження його нової редакції.

Перший проректор

Сергій НЕСТЕРЕНКО

Проректор

Дмитро ДМИТРИШИН

Голова наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

Катерина ГУССВА

Начальник ЦЗЯВО

Оксана САВЕЛЬСВА

Голова Ради з якості

Елеонора ЗАБАРНА

Додаток А

Структура скарги

Національний університет
«Одеська політехніка»
[Ім'я Прізвище заявника/або
повне найменування
юридичної особи]
[адреса, контактні дані
Особи, яка подає скаргу]

Бібліографічний опис **дисертації (кваліфікаційної роботи)**, щодо виявлення порушень в якій подається скарга/повідомлення: автор, тема, дата захисту; посилання на ресурс, де розміщено текст дисертації (кваліфікаційної роботи)

Посилання на вимоги, чинні на момент захисту дисертаційного дослідження (кваліфікаційної роботи), порушення яких виявлено заявником (із зазначенням назви та статей (пунктів) відповідного акту), види порушень (плагіат, фабрикація, фальсифікація)

Інформація про джерела неправомірного використання (повний бібліографічний опис, посилання на ресурси розміщення електронних копій); про вигадкування чи модифікацію фактів або даних.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації / кваліфікаційної роботи (та/або публікації) та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;	Файли у форматах *.DOC та *.PDF/A
2. електронна копія дисертації (публікацій);	Файл(и) у форматі *.PDF/A
3. електронні копії джерел неправомірного використання.	Файли у форматі *.PDF/A

Дата

Власноручний підпис особи
(якщо скарга/повідомлення подається у
паперовій формі)

Електронний цифровий підпис особи
(якщо скарга/повідомлення подається в
електронній формі)

Додаток Б
Структура порівняльної таблиці – додатка до скарги/повідомлення

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
із наведенням фрагментів роботи (публікацій) та відповідних фрагментів
опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства (а також /або
відомостей про вигадкування фактів чи даних, модифікацію вже наявних даних тощо)

Фрагменти тексту роботи, у якій виявлено факти порушення академічної доброчесності	Фрагменти опублікованих текстів інших авторів (без зазначення у роботі Автора посилань на джерело)
Назва дисертації (кваліфікаційної роботи) / публікації Автора	Назва та вихідні дані Публікації 1 інших авторів; посилання на ресурс, де розташовано електронну копію тексту
Вид виявленого порушення – [плагіат, фабрикація, фальсифікація]	
[№ сторінки в тексті, де розташовано фрагмент]	[№ сторінки в тексті, де розташовано фрагмент]
[текст фрагмента 1]	[текст фрагмента 1]
[№ сторінки в тексті, де розташовано фрагмент]	[№ сторінки в тексті, де розташовано фрагмент]
[текст фрагмента 2]	[текст фрагмента 2]
Назва дисертації (кваліфікаційної роботи) / публікації Автора	Назва та вихідні дані Публікації 2 інших авторів; посилання на ресурс, де розташовано електронну копію тексту
...	...
...	...
...	...